

REFERAT

Referat fra 1. møde i Indstillingsudvalget for bæredygtig byudvikling den 27. august 2024, kl. 10.00 – 15.30

Til stede fra Indstillingsudvalget

- John Wagner, formand
- Bo Hansen, borgmester, Svendborg Kommune (*forlod mødet efter dagsordenspunkt 4*)
- H. C. Østerby, borgmester, Holstebro Kommune og medlem, DEB (*forlod mødet halvvejs inde i dagsordenspunkt 9*)
- Jesper Greth, borgmester, Rebild Kommune
- Kirstine Bille, kommunalbestyrelsesmedlem, Syddjurs Kommune
- Lone Jakobi, borgmester, Odder Kommune
- Lotte Engbæk Larsen, branchedirektør, Dansk Erhverv
- Mads Skau, borgmester, Haderslev Kommune (*forlod mødet halvvejs inde i dagsordenspunkt 8*)
- Mette Høgh, formand, HK Handel
- Mike Ameko Lippert, strategisk direktør, SLA
- Mogens Haugaard, kommunalbestyrelsesmedlem, Stevns Kommune
- Steffen Husted Damsgaard, formand, Landdistrikternes fællesråd
- Tina Saaby, direktør, Dansk Byplanlaboratorium

Afbud fra Indstillingsudvalget

- Dorte West, borgmester, Herning Kommune
- Kirstine Van Sabben, kommunalbestyrelsesmedlem, Bornholms Regionskommune

Til stede fra Erhvervsministeriet

- Niels May Vibholt, vicedirektør, Erhvervsstyrelsen
- Niels Dahl Christensen, chef, Erhvervsstyrelsen
- Kirstine Halken, chefkonsulent, Erhvervsstyrelsen
- Julie Kathrine Holm Lindgaard, fuldmægtig, Erhvervsstyrelsen
- Christian Andreas Schultz, fuldmægtig, Erhvervsstyrelsen (referent)
- Emily Trolle, udvalgssekretær, Erhvervsstyrelsen
- Malene Slotø Schacke, specialkonsulent, Erhvervsstyrelsen (referent)

Ekstern oplægsholder

- Ditte Marquard Jessen, projektchef, Realdania (dagsordenspkt. 7)

Referat

1. Velkomst v. Erhvervsstyrelsen

Vicedirektør Niels May Vibholt bød velkommen til det første møde i det nye indstillingsudvalg og præsenterede sig selv.

Efterfølgende fortalte Niels May Vibholt kort om det nuværende politiske fokus på bymidterne, herunder i det danske regionalfondsprogram. Niels May Vibholt fortalte om Erhvervsstyrelsens rolle ift. byudvikling og lagde vægt på betydningen af partnerskaber og samarbejder både imellem myndighederne og lokalt i bymidterne på tværs af sektorer. Niels May Vibholt afsluttede med kort at beskrive sekretariatets rolle.

2. Velkomst v. formanden. Dagens møde – hvad skal vi nå i dag?

Bilag 2.1: Cover - Velkomst ved formanden

Formanden John Wagner bød ligeledes velkommen til det første møde i det nye indstillingsudvalg og præsenterede sig selv.

Formanden fremhævede, at det er vigtigt, at udvalget har fokus på, hvad der er udvalgets kerneopgave. Formanden gennemgik dagsordenen og lagde desuden vægt på, at det er afgørende, at udvalget får truffet klare beslutninger, som sekretariatet kan arbejde videre med efter dagens møde. Afslutningsvis nævnte formanden, at han ser frem til arbejdet i udvalget og bad medlemmerne række ud til sekretariatet, hvis de får spørgsmål til arbejdet i udvalget.

3. Præsentation af udvalgets medlemmer/bordrunde

Bilag 3.1: Cover - Præsentation af udvalgsmedlemmer

Bilag 3.2: Oversigt over medlemmer i Indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling

Bilag 3.3: C.V-oversigt over udvalgsmedlemmer

Formanden og de enkelte medlemmer præsenterede sig selv og deres forventninger til arbejdet i indstillingsudvalget. Udvalget fremhævede relevansen af at styrke bymidterne, herunder det lokale erhvervsliv. Som succeskriterier for udvalget blev fremhævet støtte til perspektivrige bæredygtige projekter med en langvarig effekt, der kan skaleres og fungere som gode eksempler for andre bymidteindsatser, samt at udvalgets arbejde koordineres med øvrige initiativer målrettet bymidterne.

4. Godkendelse af forretningsordenen (til godkendelse)

Bilag 4.1: Cover – Udkast til forretningsordenen

Bilag 4.2: Udkast til forretningsordenen

Sekretariatet gennemgik udkastet til forretningsordenen for indstillingsudvalget. Forretningsordenen er et bindende arbejdsredskab for udvalget. Den skal således bidrage til at sikre, at arbejdet i udvalget foregår på en gennemsigtig og

hensigtsmæssig måde. Formanden fremhævede, at han vil søge at skabe konsensus om beslutningerne i udvalget og så vidt muligt undgå afstemninger.

Sekretariatet fremhævede, at forretningsordenen er justeret ift. den udgave medlemmerne har modtaget i forbindelse med onboarding. Justeringen vedrører § 8, stk. 2, der er ændret, så udvalget er beslutningsdygtigt, når mindst fem af dets medlemmer er til stede og kan deltage i beslutningen.

Efterfølgende præsenterede sekretariatet konkrete eksempler på habilitet og inhabilitet. Sekretariatet har erfaring med at håndtere habilitet/inhabilitet fra betjening af forskellige udvalg, og sekretariatet vil gøre udvalgsmedlemmerne opmærksomme på, hvis der er en formodning om inhabilitet.

Udvalget drøftede scenarier, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmer kan blive inhabile, herunder i forbindelse med håndtering af ansøgninger fra nabokommuner. Det blev konkluderet, at udvalgsmedlemmer er habile ved håndtering af ansøgninger fra nabokommuner. Ligeledes blev det drøftet, hvornår der kan opstå udfordringer om habilitet for alle udvalgsmedlemmerne. Udvalget konkluderede, at det er afgørende, at udvalgets medlemmer bidrager til at træffe beslutninger i udvalget, når dette er muligt. Formanden fremhævede, at udvalget må drøfte konkrete sager enkeltvis, når de opstår. Formanden noterede derudover, at det er afgørende, at medlemmerne bringer eventuelle tvivlstilfælde op i udvalget, og at et medlem ikke søger at påvirke en sags udfald før der er afklaring om vedkommendes habilitet. Habiliteten for medlemmerne afklares på udvalgs møderne forud for den pågældende beslutning.

I relation til drøftelserne om habilitet og inhabilitet drøftede udvalget, hvordan ansøgninger og vurderinger heraf bliver præsenteret for og håndteret af udvalget.

Udvalget drøftede ligeledes tavshedspligten. I den forbindelse fremhævede sekretariatet, at udvalgsmedlemmerne må kommunikere om beslutninger truffet på mødet, når disse er offentliggjort, men ikke før.

Beslutning

Indstillingsudvalget drøftede og godkendte udkastet til forretningsorden med den foreslåede ændring vedrørende § 8, stk. 2 således, at udvalget er beslutningsdygtigt, når mindst fem af dets medlemmer er til stede og kan deltage i beslutningen.

5. Præsentation af levende og bæredygtige bymidter i det danske Regionalfondsprogram 2021-2027, prioritet 4 (til orientering)

Bilag 5.1: Cover - Præsentation af levende og bæredygtige bymidter i det danske regionalfondsprogram 2021-2027, prioritet 4

Bilag 5.2. Indikatorer og måltal for prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter

Bilag 5.3. Notat - Præsentation af indgået samarbejde med koordinationsgruppen

Sekretariatet orienterede udvalget om det danske Regionalfondsprogram for 2021-2027 med særligt fokus på prioriteten vedrørende levende og bæredygtige

bymidter, som udvalget skal udmønte. I orienteringen var der fokus på, hvordan regionalfondsprogrammet sætter rammerne for udvalgets udmøntning, bl.a. via programfastsatte indikatorer og en delvist fastsat målgruppe. Derudover blev der orienteret om Partnerskab for levende bymidters anbefalinger og øvrige nuværende initiativer målrettet bymidterne.

Udvalget anmodede om løbende at blive opdateret om de øvrige initiativer målrettet bymidterne. Sekretariatet vil sørge for, at udvalget, når relevant, opdateres om de øvrige initiativer på kommende møder.

Beslutning

Udvalget tog præsentationen af levende og bæredygtige bymidter i det danske Regionalfondsprogram 2021-2027, herunder prioritetens indikatorer og måltal, til efterretning.

6. Udvalgets udmøntning af midler (til godkendelse)

Bilag 6.1. Cover - Indstillingsudvalgets udmøntning af midler

Bilag 6.2. Håndtering af ansøgninger og projektudvælgelse

Bilag 6.3. Udmøntningsplan

Bilag 6.4. Årshjul

Sekretariatet orienterede indledningsvist om indstillingsudvalgets rolle som indstillingsberettiget organ ift. midler fra Regionalfondens, herunder de lovgivningsmæssige rammer, som udvalget arbejder under. I orienteringen var der desuden fokus på processen for, hvordan udvalgets midler konkret udmøntes i tilsagn til projekter gennem annonceringer og håndtering af ansøgninger.

Efterfølgende præsenterede sekretariatet et oplæg til en udmøntningsplan, der sætter den overordnede ramme for den økonomiske fordeling af udvalgets midler de kommende år. Udmøntningsplanen er sammensat ud fra hensyn til, at midlerne kan udmøntes hurtigst muligt, og at fleksibilitetsbeløbet (21 mio. kr.), der først er disponibelt for udvalget i efteråret 2025, kan indgå i en selvstændig pulje i 2025. Sekretariatet præsenterede ligeledes et årshjul for udvalgets arbejde i 2024 og 2025, herunder mødedatoer for de kommende to møder.

Udmøntningsplanen og årshjulet, herunder mødedatoer i 2024 og 2025, var til godkendelse hos udvalget.

Udvalget drøftede i relation til udmøntningsplanen, hvilken form for virksomheds-/kompetenceudvikling, der kan laves med udvalgets midler. Sekretariatet forklarede, at midlerne er tiltænkt udvikling af forretningsmodeller i virksomhederne og derigennem kompetenceudvikling af medarbejderne pba. konkrete udviklingsbehov i den enkelte virksomhed. Kompetenceudvikling kan rumme en lang række forskelligartede forløb for medarbejdere i bymidteerhvervene.

Udvalget drøftede desuden fordelingen af midler mellem aktivitetstyperne; virksomheds-/og kompetenceudvikling, fysisk omstilling og bystrategier. Drøftelserne vedrørte særligt, om det vil være hensigtsmæssigt at bruge flere midler på

bystrategier og om fordelingen mellem virksomheds-/og kompetenceudvikling og fysisk omstilling var passende.

Beslutning

Indstillingsudvalget godkendte udmøntningsplanen med undtagelse af fordelingen af midler mellem de to annonceringer og fordelingen af midler til de forskellige aktivitetstyper. Udvalget besluttede at fastlægge fordelingerne under dagsordenspunkterne 8 og 9 vedrørende de to annonceringer, når udvalget havde hørt de to præsentationer. Udvalget godkendte årshjulet for 2024 og 2025, herunder at det andet og tredje møde i udvalget bliver hhv. den 9. april 2025 og den 2. september 2025.

7. Eksternt oplæg fra Realdania (til orientering)

Bilag 7.1. Cover - Eksternt oplæg fra Realdania

Bilag 7.2. CV Ditte Marquard Jessen

Ditte Marquard Jessen fra Realdania holdt et oplæg, der bl.a. vedrørte, hvad der kendetegner en levende bymidte, og hvordan kommunerne arbejder med innovation og kreativitet i deres metoder til at udvikle bymidten. Oplægget havde ligeledes fokus på partnerskaber og hvordan der kan skabes engagement og momentum i udviklingen af en bymidte.

Efter oplægget var der en kort drøftelse af, hvordan Realdania vægter bæredygtighed i deres puljer og forskellen mellem typer af strategiske planer for bymidterne i kommuner.

8. Annoncering: Bystrategier og bysamarbejder (til godkendelse)

Bilag 8.1. Cover - Bystrategier og bysamarbejder

Bilag 8.2. Annoncering vedr. 'Bystrategier og bysamarbejder'

Sekretariatet præsenterede sekretariatets forslag til en annoncering af 15 mio. kr. vedrørende bystrategier og bysamarbejder. Med indsatsen foreslår sekretariatet en selvstændig pulje til aktivitetstyperne bystrategier og bysamarbejder. Indsatsen skal bidrage til, at der støttes udarbejdelse af bystrategier, herunder opfyldelsen af programmets måltal om at støtte 16 bystrategier, og etablering/facilitering af offentlig-private bysamarbejder.

Sekretariatet gennemgik de tre definerede beslutningspunkter: 1) Minimum og maksimum støttebeløb, 2) indsnævring af målgruppen og 3) udvælgelseskriterier og vægtning.

Udvalget drøftede en mulig differentiering af ansøgningerne pba. karakteristika ved ansøgerbyerne således, at mindre ressourcestærke kommuner ikke stilles dårligere end ressourcestærke kommuner ift. at få gavn af midlerne. Konklusionen blev, at målgruppen med byer med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, sikrer, at midlerne udmøntes til kommuner med behov for støtte.

Udvalget drøftede ligeledes krav til miljø- og klimamæssig bæredygtighed i støttede strategier og vægtningen af udvælgelseskriterierne. Udvalget ønskede, at

der blev tydeliggjort, at støttede strategier skal bidrage til miljø- og klimamæssig bæredygtighed. Udvalget ønskede derudover at lægge større vægt på, at strategierne bliver forankret og realiseret efter udarbejdelse. Der blev spurgt til, om analyser og forundersøgelser kan støttes, hvilket sekretariatet bekræftede.

Beslutning

Udvalget godkendte forslaget til annoncering vedrørende bystrategier og bysamarbejder under betingelse af, at sekretariatet tydeliggør i udvælgelseskriterierne, at der stilles krav til, at strategierne skal bidrage til miljø- og klimamæssig bæredygtighed. Derudover besluttede udvalget følgende til de tre beslutningspunkter:

- Minimums- og maksimumsstøttebeløbene sættes til hhv. 500.000 kr. og 1 mio. kr. Der kan søges mellem 500.000 kr. og 1 mio. kr. i støtte pr. kommune i projektet. Søger én kommune om støtte til to eller flere bymidter kan der søges op til 1,5 mio. kr. i støtte.
- Målgruppen for annonceringen indsnævres til byer med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. Byer med over 20.000 indbyggere kan således *ikke* søge/modtage støtte.
- Udvælgelseskriteriernes vægtning justeres, så fordelingen er som følger:
 - Kriterie A ”Bystrategisk planlægning og udvikling” vægtes 25 pct.
 - Kriterie B ”Facilitering af bysamarbejde og partnerskaber” vægtes 40 pct.
 - Kriterie C ”Forankring og anvendelse af bystrategien” vægtes 35 pct.

Sekretariatet sender i forbindelse med godkendelse af referatet en opdateret annoncering, hvori krav til miljø- og klimamæssig bæredygtighed er skærpet og tydeliggjort under kriterie A ”Bystrategisk planlægning og udvikling”.

Udvalget godkendte den økonomiske ramme for annonceringen under dagsordenspunkt 9.

9. Annoncering: Omstilling til levende og bæredygtige bymidter (til godkendelse)

Bilag 9.1. Cover – 'Omstilling til levende og bæredygtige bymidter'

Bilag 9.2. Annoncering vedr. 'Omstilling til levende og bæredygtige bymidter'

Sekretariatet præsenterede sekretariatets forslag til annoncering af 100 mio. kr. vedrørende omstilling til levende og bæredygtige bymidter. Med indsatsen foreslår sekretariatet at lave en pulje til støtte af virksomheds-/og kompetenceudvikling, fysisk omstilling og etablering og facilitering af offentlig-private bysamarbejder.

Sekretariatet gennemgik de seks foreslåede beslutningspunkter: 1) Minimumsbudget for ansøgte projekter, 2) maksimalt støttebeløb, 3) maksimal budgetandel til fysisk omstilling og koncentration til én bymidte, 4) krav til bystrategier for byerne i et projekt, 5) indsnævring af målgruppe og 6) udvælgelseskriterier og vægtning.

Udvalget drøftede indholdet af virksomheds- og kompetenceudviklingen, herunder hvilke konkrete uddannelsesforløb, der kan rummes inden for annonceringen. Udvalget konkluderede, at formuleringerne vedrørende virksomheds- og kompetenceudviklingen i den forelagte annoncering indeholdt en tilpas bredde.

Udvalget drøftede ligeledes det foreslåede krav om, at byer, der kan modtage støtte, skal have en bystrategi, som er maksimalt fire år gammel. Udvalget fremhævede, at tidligere udarbejdede bystrategier kan justeres og vedtages på ny i kommunalbestyrelsen. På den baggrund ønskede udvalget, at kravet omformuleres, således at byer med en bystrategi, der er politisk vedtaget inden for de seneste fire år (herunder opdatering af ældre strategier), kan støttes.

Efterfølgende drøftede udvalget den maksimale budgetandel i et projekt, som kan gå til fysisk omstilling. Sekretariatet fremhævede, at måltallene i programmet vedrørende virksomheds- og kompetenceudvikling medfører, at den maksimale budgetandel i et projekt, der kan gå til fysisk omstilling, ikke sættes højere end 40 pct.

Derudover spurgte udvalget, om midlertidige projekter/åbningstræk kan støttes med udvalgets midler. Sekretariatet bekræftede, at det er muligt at støtte.

Beslutning

Udvalget godkendte forslag til annoncering vedrørende omstilling til levende og bæredygtige bymidter. Derudover besluttede udvalget følgende til de seks beslutningspunkter:

- Minimumsbudgettet for støttede projekter sættes til 10 mio. kr.
- Maksimumstøttebeløbet pr. projekt sættes til 20 mio. kr.
- Maks. budgetandel til fysisk omstilling justeres og sættes til 40 pct.
- Der stilles krav om, at støttede projekter skal have en bystrategi, der er politisk vedtaget inden for de seneste fire år.
- Målgruppen for annonceringen indsnævres til byer med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. Byer med over 20.000 indbyggere kan således *ikke* modtage støtte.
- Udvælgelseskriterier og vægtning fra det forelagte materiale fastholdes med følgende to mindre sproglige justeringer:
 - Under udvælgelseskriterie B "Fysisk omstilling af bymidten" tilføjes "levende" i det første underkriterie.
 - Under udvælgelseskriterie C "Virksomheds- og kompetenceudvikling af bymidteerhverv" fjernes "gerne" i det andet underkriterie, således det fremgår, at der skal udarbejdes bæredygtige forretningsplaner.

Afslutningsvis godkendte udvalget den under dagsordenspunkt 6 foreslåede fordeling af midler til annonceringerne (hhv. 15 mio. kr. til bystrategier og bysamarbejder og 100 mio. kr. til omstilling til levende og bæredygtige bymidter) og fordelingen af midler til hhv. virksomheds- og kompetenceudvikling og fysisk omstilling.

10. Opsamling og videre proces mod næste møde - og de efterfølgende møder

Formanden gav ordet til sekretariatet, der samlede op på dagens møde og orienterede om den videre proces, herunder høring af overvågningsudvalget for strukturfondene og offentliggørelse af annonceringerne. Sekretariatet fortalte desuden, at kommunikationen om udvalgets indsatser varetages af sekretariatet, samt at sekretariatet holder oplæg om udvalgets annonceringer på Byplanmødet den 3. oktober 2024.

Udkast til beslutningsreferat udsendes inden for 10 hverdage, hvorefter medlemmerne har syv hverdage til at kommentere og godkende referatet.

Formanden afsluttede og takkede for et godt møde.